

שים לב: בבחינה זו יש הנחיות מיוחדות.
יש לענות על השאלות על פי הנחיות אלה.

תנ"ך

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	(20x2)	—	40	נקודות
פרק שני	—	(20x1)	—	20	נקודות
פרק שלישי	—	(28x1)	—	28	נקודות
פרק רביעי	—	(12x1)	—	12	נקודות
סך הכול	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום.
מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.
(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד. רשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — בראשית (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 20 נקודות).

בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א חובה (8 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (12 נקודות).

1. קרא **בראשית**, פרק כ"ב, פסוקים א'-י"ט.

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים א'-ב' ופסוקים ט'-י"ב.

(1) מהו הניסיון שבו ניסה אלוהים את אברהם? הסבר את דבריך. (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים אלה, האם עמד אברהם בניסיון? הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (4 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ב'-ג' וגם **בראשית**, פרק י"ח, פסוקים כ"ג-ל"ב.

לדעתך, באיזה משני הפרקים באה לידי ביטוי אמונה חזקה יותר של אברהם בה? נמק את תשובתך ובסס אותה

על שני הכתובים.

ג. (1) קרא פסוק ו', פסוק ח' ופסוק י"ט.

יש הטוענים שמן הפסוקים האלה אפשר ללמוד שלאחר העקדה נותק הקשר בין אברהם ליצחק.

הסבר טענה זו, ובסס אותה על הפסוקים. (6 נקודות)

(2) קרא גם **בראשית**, פרק כ"ד, פסוקים ס"ב-ס"ד.

הסבר כיצד פסוקים אלה יכולים לחזק טענה זו. (6 נקודות)

2. קרא **בראשית**, פרק כ"ח, פסוקים י'-כ"ב.

ענה על סעיף א (**חובה**).

א. (1) קרא פסוקים י'-י"ד.

על פי פסוקים אלה, ציין שתי הבטחות שה' מבטיח ליעקב. בסס את דבריך על הכתוב.

(5 נקודות)

(2) קרא פסוק ט"ו.

על פי פסוק זה, ציין הבטחה אישית אחת הניתנת ליעקב. (3 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) קרא פסוקים י"ב-ט"ו וגם **בראשית**, פרק י"א, פסוקים ג'-ה'.

בכל אחד מן הקטעים מתואר חיבור, או ניסיון לחיבור, בין שמיים לארץ.

על פי כל אחד מן הקטעים, כתוב מהו האמצעי ליצירת החיבור, ומיהו יוזם החיבור. (6 נקודות)

(2) קרא פסוקים ט"ז-י"ט.

יש הטוענים שבעקבות הקשר בין השמיים לארץ יעקב מרגיש שנוצר קשר בינו ובין ה'.

הבא מן הפסוקים שתי ראיות לביסוס טענה זו, והסבר כל ראייה. (6 נקודות)

ג. קרא פסוקים י"ג-ט"ו ופסוקים כ'-כ"ב.

בפסוקים כ'-כ"ב יעקב מצטייר כספקן המבקש לכפות על ה' לקיים את הבטחותיו.

הסבר טענה זו לאור ההבטחות של ה' בפסוקים י"ג-ט"ו. בסס את דבריך על הכתוב.

3. קרא **בראשית**, פרק מ"ד, פסוקים י"ז-ל"ד ו**בראשית**, פרק מ"ה, פסוקים א'-ג'.
ענה על סעיף א (חובה).

א. יהודה נושא נאום ארוך באוזני יוסף שליט מצרים כדי שיבטל את החלטתו.

(1) על פי פרק מ"ד, פסוק י"ז, מה הייתה ההחלטה של יוסף? (4 נקודות)

(2) על פי פרק מ"ה פסוקים א'-ג', הסבר כיצד השפיע הנאום של יהודה על יוסף. (4 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא **בראשית**, פרק מ"ד, פסוקים כ'-ל'.

על פי הנאום, נראה כי יהודה מבין את רגשותיו של אביו וחומל עליו.

הבא שלוש דוגמאות לכך מפסוקים אלה והסבר כל אחת מהן.

ג. (1) קרא **בראשית**, פרק מ"ד, פסוקים ל'-ל"ד וגם **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים כ"ה-כ"ח.

על פי פרק מ"ד יהודה נהג באחריות כלפי בנימין, ואילו על פי פרק ל"ז יהודה נהג בחוסר אחריות כלפי יוסף.

הסבר קביעה זו ובסס אותה על שני הפרקים. (6 נקודות)

(2) קרא **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים ל"ב-ל"ה.

על פי פסוקים אלה, כיצד אפשר להסביר את השינוי שחל ביהודה? בסס את דבריך על הכתוב.

(6 נקודות)

פרק שני – שמות (20 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 4-5 (20 נקודות).

בשאלה שבחרת, ענה על סעיף א חובה (8 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (12 נקודות).

4. קרא שמות, פרק י"ד, פסוקים ט"ו-ל"א.

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים י"ט-כ"ה.

(1) על פי פסוקים אלה, על מי ה' מגן ואת מי הוא תוקף? (3 נקודות)

(2) על פי פסוקים אלה, ציין והסבר דרך הגנה אחת וציין דרך תקיפה אחת. (5 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים כ"ו-ל"א.

(1) צטט מפסוקים אלה שני משפטים המעידים על עוצמת הפגיעה של ה' במצרים, והסבר כל אחד מהם.

(6 נקודות)

(2) קרא את המדרש שלפניך.

"בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקב"ה: מעשי ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה?!"

(מגילה, י', ע"ב)

על פי המדרש, הסבר את היחס של ה' כלפי המצרים הטובעים. (6 נקודות)

ג. (1) קרא פסוק י"ז ופסוק כ"ח.

הסבר קושי מוסרי שיכול לעלות מן הפעולות של ה' המתוארות בפסוקים אלה. (6 נקודות)

(2) קרא את דברי הרמב"ם:

"אָבֵל פְּרֵעָה וְסִיעָתוֹ [...] וְחָמְסוֹ הַגְּרִים אֲשֶׁר הָיוּ בְּתוֹכָם [עשקו את בני ישראל] וְעוֹלוּ עֲלֵיהֶם עוֹל גָּמוּר

[...] וְזֹאת הַפְּעֻלָּה הִיְתָה מֵהֶם בְּבַחֲרֵתָם מִבְּלֵי הַכֶּרֶחַ, רַק בְּרַע לְבָבָם. וְהִיָּה עֵנֶשׁ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לָהֶם עַל זֶה

לְמוֹנְעָם מִהַתְּשׁוּבָה, עַד שֶׁיַּחְלוּ עֲלֵיהֶם מִהַעֲנִשִׁים מֵהַיָּהוָה רְאוּי לָהֶם מִן הַדִּין."

(שמונה פרקים, פרק שמיני)

הסבר את תשובת הרמב"ם על הקושי שצינת בתת-סעיף (1). (6 נקודות)

5. קרא שמות, פרק ל"ב, פסוקים ט"ו-ל"ה.

ענה על סעיף א (חובה).

א. (1) ציין שתי פעולות שעשה משה בעקבות חטא העגל. בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) הסבר החלטה אחת של ה' בעקבות חטא העגל. בסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ט"ו-י"ט.

(1) בפסוקים ט"ו-ט"ז מתוארים לוחות הברית. הסבר מדוע תיאור לוחות הברית מעורר קושי בנוגע למעשה

של משה המתואר בפסוק י"ט. (6 נקודות)

(2) מלכים במזרח הקדום נהגו לכרות בריתות עם עמים שכבשו ולהנציח את הבריתות על לוחות אבן.

אם מרדו העמים האלה במלכים, שברו המלכים את הלוחות.

הסבר כיצד המנהג הזה יכול להסביר את המעשה של משה המתואר בפסוק י"ט. (6 נקודות)

ג. קרא פסוקים כ"א-כ"ד.

(1) על פי פסוקים כ"א-כ"ג, הבא ראיה אחת המלמדת שאהרן מאשים את העם בחטא וראיה אחת המלמדת

שהוא רומז שמשה אשם בחטא. הסבר כל ראיה. (6 נקודות)

(2) על פי פסוק כ"ד, נראה שאהרן מנסה להפחית את מידת אחריותו לביצוע החטא. הסבר קביעה זו.

(6 נקודות)

שים לב: המשך הבחינה בעמוד 8.

פרק שלישי — נושאי הבחירה (28 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 6-10 (28 נקודות).

בשאלה שבחרת, ענה על סעיף א חובה (12 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ג (16 נקודות).

שיבת ציון

6. קרא עזרא, פרק ג'.

ויגע החדש השביעי

א ובני ישראל בערים ויאספו העם באיש אחד אל-ירושלם:
 ב ויקם ישוע בן-יוצדק ואחיו הכהנים וזרובבל בן-שאתיאל
 ואחיו ויבנו את-מזבח אלהי ישראל להעלות עליו עלות
 ג ככתוב בתורת משה איש-האלהים: ויכינו המזבח על-
 מכונתו כי באימה עליהם מעמי הארצות ויעל עליו
 ד עלות להעלות לבקר ולערב: ויעשו את-חג הסכות
 ככתוב ועלת יום ביום במספר כמשפט דברי-יום ביומו:
 ה ואחרי-כן עלת תמיד ולחדשים ולכל-מועדי ההמקדשים
 ו לכל מתנדב נדבה לה: מיום אחד לחדש השביעי
 ז החלו להעלות עלות להיכל והיכל לא יסד: ויתגור-
 זסף לחצבים ולחרשים ומאכל ומשתה ושמן לצדנים
 ח ולצדים להביא עצי ארזים מן-הלבנון אל-ים יפוא כרשיון
 כורש מלך-פרס עליהם: ובשנה השנית
 לבואם אל-בית האלהים לירושלם בחדש השני החלו
 זרובבל בן-שאתיאל וישוע בן-יוצדק ושאר אחיהם ו
 הכהנים והלוים וכל-הבאים מהשבי ירושלם ויעמידו את
 הלוים מבין עשרים שנה ומעלה לנצח על-מלאכת בית-
 ט ה: ויעמד ישוע בנו ואחיו קדמיאל ובנו בני-יהודה
 כאחד לנצח על-עשה המלאכה בבית האלהים בני חננד
 י בניהם ואחיהם הלוים: ויסדו הבנים את-היכל ה: ויעמידו
 הכהנים מלבשים בחצצרות והלוים בני-אסף במצלתים
 יא להלל את-ה: על-ידי דויד מלך-ישראל: ויענו בהלל
 ובהודת לה: כי טוב פי-לעולם חסדו על-ישראל וכל-
 העם הריעו תרועה גדולה בהלל לה: על הוסד בית-
 יב ה: ורבים מהכהנים והלוים וראשי האבות הזקנים אשר
 ראו את-הבית הראשון בוסדו זה הבית בעיניהם בכים
 יג בקול גדול ורבים בתרועה בשמחה להרים קול: ואין העם
 מכירים קול תרועת השמחה לקול בכי העם כי העם
 מריעים תרועה גדולה והקול נשמע עד-למרחוק:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים א'-ו'.

(1) ציין שתי פעולות שעשו שבי ציון ואת המטרה של פעולות אלה. (8 נקודות)

(2) מהו המאורע ההיסטורי-מדיני שאפשר לשבי ציון לבצע פעולות אלה, ובאיזו שנה (לועזית) הוא התרחש?

(4 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ז'-י'.

יש הטוענים כי שבי ציון ניסו לשחזר את בניית בית המקדש הראשון שבנה שלמה.

קרא גם מלכים א, פרק ה', פסוקים כ'-כ"ה וכן פרק ו', פסוק א'.

הבא שתי ראיות לביסוס טענה זו, והסבר אותן.

ג. בפרק זה בא לידי ביטוי הלך הרוח של שבי ציון.

(1) הם הקפידו לפעול על פי המסורת הנהוגה בישראל.

בסס קביעה זו על שתי ראיות מפסוקים א'-ז', והסבר כל אחת מן הראיות. (8 נקודות)

(2) האירועים המתוארים בפסוקים ח'-י"ג עוררו בשבי ציון רגשות עזים.

קרא את דברי ד' מרקס ואת דברי ח' ארצי-סרור שלפניך.

"התגשמות חלום היא רגע של תחושת חסד מופלאה [...]" (ד' מרקס, "מה זה הכל", עזרא, ג', 929 תנ"ך ביחד)

"הבכי הוא הגעגוע, ואולי אֶבֶל על מה שהיה ואיננו [...]"

(ח' ארצי-סרור, "צוחה ובוחקת", עזרא, ג', 929 תנ"ך ביחד)

ציין לאיזה פסוק מן הפסוקים בקטע שלפניך מתייחסים דבריה של כל אחת מן הכותבות והסבר את דבריך.

(8 נקודות)

נביא ונבואה

7. קרא ירמיה, פרק כ"ו, פסוק א' ופסוקים ד'-כ"ד.
ירמיה, פרק כ"ו, פסוק א'

א
בְּרֵאשִׁית מַמְלְכוֹת
יְהוֹקִים בֶּן-יֹאשִׁיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה הִיָּה הַדְּבָר הַזֶּה מֵאֵת ה'־
לְאמֹר:

ירמיה, פרק כ"ו, פסוקים ד'-כ"ד

ד
וַאֲמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
כֹּה אָמַר ה' אֱסֹלֵא תִשְׁמְעוּ אֵלַי לִלְכַת בְּתוֹרֹתַי אֲשֶׁר
ה
נָתַתִּי לַפְּנִיכֶם: לִשְׁמֹעַ עַל-דְּבָרֵי עֲבָדֵי הַנְּבִאִים אֲשֶׁר אֲנֹכִי
ו
שָׁלַח אֵלֵיכֶם וְהִשְׁבֶּם וּשְׁלַח וְלֹא שִׁמְעַתֶּם: וּנְתַתִּי אֶת-
הַבַּיִת הַזֶּה כְּשִׁלְהָ וְאֶת-הָעִיר הַזֹּאת אֶתֵּן לְקַלְלָה לְכָל גּוֹי
הָאָרֶץ: וַיִּשְׁמְעוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל-הָעָם
ח
אֶת-יְרֵמְיָהוּ מְדַבֵּר אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה בְּבַיִת ה' וַיְהִי
כְּכֹלוֹת יְרֵמְיָהוּ לְדַבֵּר אֶת כָּל-אֲשֶׁר-צִוָּה ה' לְדַבֵּר אֶל-כָּל-
הָעָם וַיִּתְּפְּשׂוּ אֹתוֹ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים וְכָל-הָעָם לְאמֹר מוֹת
ט
תָּמוּת: מִדּוֹעַ נְבִיִּת בְּשֵׁם-ה' לְאמֹר כִּשְׁלוֹ יִהְיֶה הַבַּיִת הַזֶּה
וְהָעִיר הַזֹּאת תַּחֲרַב מֵאִין יוֹשֵׁב וַיִּקְהַל כָּל-הָעָם אֶל-יְרֵמְיָהוּ
י
בְּבַיִת ה' וַיִּשְׁמְעוּ שְׂרֵי יְהוּדָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּעֲלוּ
מִבַּיִת-הַמֶּלֶךְ בַּיִת ה' וַיִּשְׁבּוּ בַּפֶּתַח שַׁעַר-ה' הַחֹדֶשׁ:
יא
וַיֹּאמְרוּ הַכֹּהֲנִים וְהַנְּבִאִים אֶל-הַשָּׂרִים וְאֶל-כָּל-הָעָם לְאמֹר
מִשְׁפַּט-מוֹת לְאִישׁ הַזֶּה כִּי נִבֵּא אֶל-הָעִיר הַזֹּאת כֹּאֲשֶׁר
יב
שִׁמְעַתֶּם בְּאֻזְנֵיכֶם: וַיֹּאמֶר יְרֵמְיָהוּ אֶל-כָּל-הַשָּׂרִים וְאֶל-כָּל-
הָעָם לְאמֹר ה' שְׁלַחְנִי לְהַנְּבִא אֶל-הַבַּיִת הַזֶּה וְאֶל-הָעִיר
יג
הַזֹּאת אֶת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר שִׁמְעַתֶּם: וְעַתָּה הִיטִיבוּ
דְרֹכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וּשְׁמְעוּ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֵיכֶם וַיִּנְחַם ה'
יד
אֶל-הָרְעָה אֲשֶׁר דִּבֶּר עֲלֵיכֶם: וְאֲנִי הֲנִי בִידְכֶם עֲשׂוּלִי כְּטוֹב
טו
וּכְיִשָּׁר בְּעֵינֵיכֶם: אֲךָ וַיֵּדַע תְּדַעוּ כִּי אֶסְמַמְתִּים אִתָּם אֹתִי
כִּי-דָם נָקִי אִתָּם נָתַנִּים עֲלֵיכֶם וְאֶל-הָעִיר הַזֹּאת וְאֶל-יֹשְׁבֵיהָ
כִּי בְּאֵמַת שְׁלַחְנִי ה' עֲלֵיכֶם לְדַבֵּר בְּאֻזְנֵיכֶם אֶת כָּל-
טז
הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: וַיֹּאמְרוּ הַשָּׂרִים וְכָל-הָעָם
אֶל-הַכֹּהֲנִים וְאֶל-הַנְּבִאִים אִין-לְאִישׁ הַזֶּה מִשְׁפַּט-מוֹת כִּי
יז
בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ דִּבֶּר אֲלֵינוּ: וַיִּקְמוּ אַנְשִׁים מִזִּקְנֵי הָאָרֶץ

יח וַיֹּאמְרוּ אֶל־כָּל־קְהַל־הָעָם לֵאמֹר: מִיכָּה־הַמִּזְבֵּחַ הַשֵּׁנִי הִיָּה נִבְּא
 בְּיָמַי חֻזְקֵיהוּ מֶלֶךְ־יְהוּדָה וַיֹּאמֶר אֶל־כָּל־עַם־יְהוּדָה לֵאמֹר
 כֹּה־אָמַר ה' עֲבָאוֹת צִיּוֹן שְׂדֵה תַחֲרֹשׁ וִירוּשָׁלַיִם עֵינַי
 ט תִּהְיֶה וְהָר הַבַּיִת לִבְמוֹת יַעַר: הַהִמַּת הַמִּתְּהוּ חֻזְקֵיהוּ מֶלֶךְ־
 יְהוּדָה וְכָל־יְהוּדָה הֲלֹא יֵרָא אֶת־ה' וַיַּחַל אֶת־פְּנֵי ה'
 וַיִּנְחַס ה' אֶל־הָרְעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר עֲלֵיהֶם וַאֲנַחְנוּ עֹשִׂים רְעָה
 כ גדוֹלָה עַל־נַפְשׁוֹתֵינוּ: וְגַם־אִישׁ הִיָּה מִתְּנַבְּא בְּשֵׁם ה'
 אֹרִיָּהוּ בְּן־שְׁמַעְיָהוּ מִקְּדִית הַיַּעֲרִים וַיִּנְבֵּא עַל־הָעִיר הַזֹּאת
 כא וְעַל־הָאָרֶץ הַזֹּאת כְּכֹל דְּבָרֵי יִרְמְיָהוּ: וַיִּשְׁמַע הַמֶּלֶךְ יְהוֹיָקִים
 וְכָל־גַּבְרָיו וְכָל־הַשָּׂרִים אֶת־דְּבָרָיו וַיִּבְקֹשׁ הַמֶּלֶךְ הַמִּיתוֹ
 כב וַיִּשְׁמַע אֹרִיָּהוּ וַיֵּרָא וַיִּבְרַח וַיָּבֵא מִצְרַיִם: וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ
 יְהוֹיָקִים אַנְשִׁים מִצְרַיִם אֶת־אֶלְנָתָן בְּן־עַכְבּוֹר וְאַנְשִׁים אֹתוֹ
 כג אֶל־מִצְרַיִם: וַיּוֹצִיאוּ אֶת־אֹרִיָּהוּ מִמִּצְרַיִם וַיְבֹאֵהוּ אֶל־הַמֶּלֶךְ
 יְהוֹיָקִים וַיִּבְהוּ בַחֲרָב וַיִּשְׁלַךְ אֶת־נַבְלָתוֹ אֶל־קִבְרֵי בְנֵי הָעָם:
 כד אַךְ יָד אַחִיקֶם בְּן־שַׁפָּן הִיתָה אֶת־יִרְמְיָהוּ לְבִלְתִּי תִתֶּן אֹתוֹ
 בְּיַד־הָעָם לְהַמִּיתוֹ:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים ז'-ט"ז.

בקטע זה מסופר שירמיהו עומד למשפט על נבואותיו.

(1) מי הם התובעים במשפט? (4 נקודות)

(2) מהו העונש שהם דורשים? הסבר את הנימוק לעונש זה. (8 נקודות)

ענה על אַחַד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) קרא פסוקים ד'-ו' ופסוקים י"ח-י"ט.

הסבר מדוע נבואת מיכה חמורה יותר מנבואת ירמיהו. (8 נקודות)

(2) קרא פסוקים ט"ז-י"ט.

על פי תשובתך בתת-סעיף (1), הסבר מדוע המסופר על מיכה יכול לשמש לטובת ירמיהו. (8 נקודות)

ג. (1) קרא פסוקים כ'-כ"ג.

הסבר מדוע התקדים במקרה של אוריהו יכול לשמש לרעת ירמיהו. (8 נקודות)

(2) קרא פסוק א' ופסוקים כ"ב-כ"ד.

הסבר מדוע היה יכול הגורל של ירמיהו להיות זהה לגורל של אוריהו. (8 נקודות)

ח כִּי יִפְלֹא מִמֶּךָ דְבַר לְמִשְׁפָּט בֵּין-דָּם וּלְדָם בֵּין-דָּין לְדִין וּבֵין
 נָגַע לְנָגַע דְּבָרֵי רִיבֹת בְּשַׁעֲרֶיךָ וְקִמַּתְּ וְעָלִיתְּ אֶל-הַמָּקוֹם
 ט אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וּבָאתְּ אֶל-הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל-
 הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַיָּמִים הָהֵם וְדִרְשַׁתְּ וְהִגִּידוּ לְךָ אֵת דְּבַר
 י הַמִּשְׁפָּט: וְעָשִׂיתְּ עַל-פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לְךָ מִן-הַמָּקוֹם
 הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר ה' וְשִׁמְרַתְּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יֹרֶדְךָ:
 יא עַל-פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יֹרֶדְךָ וְעַל-הַמִּשְׁפָּט אֲשֶׁר-יֹאמְרוּ לְךָ
 תַעֲשֶׂה לֹא תִסּוּר מִן-הַדָּבָר אֲשֶׁר-יִגִּידוּ לְךָ יָמִין וּשְׂמָאל:
 יב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה בְזוּזוֹן לְבַלְתִּי שָׁמַעַתְּ אֶל-הַכֹּהֵן הָעֹמֵד
 לְשִׁרְתֵּךְ שֵׁם אֶת-ה' אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל-הַשֹּׁפֵט וּמַתְּ הָאִישׁ הַהוּא
 יג וּבְעֶרְתָּ הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: וְכֹל-הָעַם יִשְׁמְעוּ וִירְאוּ וְלֹא יִזְדוּן
 יד עוֹד: כִּי-תִבָּא אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ
 נָתַן לְךָ וִירְשִׁתָּהּ וַיִּשְׁבַּתָּהּ בָּהּ וַאֲמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ כְּכֹל-
 טו הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי: שׁוֹם תִּשָּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
 אֱלֹהֶיךָ בּוֹ מִקְרֵב אַחֶיךָ תִּשָּׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא תֹכַל לַתֵּת
 טז עָלֶיךָ אִישׁ נֹכְרִי אֲשֶׁר לֹא-אַחֶיךָ הוּא: רַק לֹא-יִרְבֶּה-לוֹ סוֹסִים
 ז' וְלֹא-יָשִׁיב אֶת-הָעַם מִצְרַיִמָה לְמַעַן הַרְבּוֹת סוֹסִים ה': אָמַר
 יז לָכֵן לֹא תִסְפּוּן לָשׁוּב בְּדֶרֶךְ הַזֶּה עוֹד: וְלֹא יִרְבֶּה-לוֹ נָשִׁים
 יח וְלֹא יִסּוּר לְבָבוֹ וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה-לוֹ מְאֹד: וְהָיָה כְּשִׁבְתוֹ
 עַל פֶּסֶא מִמַּלְכָתוֹ וְכָתַב לֹא אֶת-מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל-
 טח סֵפֶר מַלְפָּנַי הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם: וְהִיתָה עִמּוֹ וְקָרָא בּוֹ כָּל-יְמֵי
 חֲיָיו לְמַעַן יִלְמַד לִירְאָה אֶת-ה' אֱלֹהָיו לְשִׁמּוֹר אֶת-כָּל-דְּבָרֵי
 כ הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לַעֲשׂוֹתָם: לְבַלְתִּי רוּם לְבָבוֹ
 מֵאַחֵיו וּלְבַלְתִּי סוּר מִן-הַמִּצְוָה יָמִין וּשְׂמָאוֹל לְמַעַן יֵאָדָּרְךָ
 יָמִים עַל-מַמְלַכְתּוֹ הוּא וּבָנָיו בְּקֶרֶב יִשְׂרָאֵל:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים ח'-י"ג.

(1) על פי פסוק ח', מי פונה אל בית הדין הגבוה יותר? הסבר מדוע. (6 נקודות)

(2) מהו העונש שיוטל על מי שיפר את פסק הדין של בית הדין הגבוה יותר? ציין סיבה אחת לכך. בסס את דבריך

על הכתוב. (6 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ח'-כ'.

(1) הקטע דן בשני מוסדות השלטון.

לאיזה מן המוסדות יש כוח וסמכות רבים יותר? נמק את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (10 נקודות)

(2) מדוע לדעתך ניתנים כוח וסמכות רבים יותר למוסד השלטוני שאותו ציינת בתת-סעיף (1)?

הסבר את דבריך. (6 נקודות)

ג. קרא פסוקים י"ד-כ'.

בקטע זה יש שתי מילים מנחות זהות בצלילן, שהחזרה עליהן מבטאת את המגמה (הכוונה) של המחוקק.

(1) מהי מגמת המחוקק? הסבר את דבריך. (8 נקודות)

(2) מה הן שתי המילים המנחות? בחר באחת מן המילים המנחות, והסבר כיצד היא מסייעת להדגיש את מגמת

המחוקק. (8 נקודות)

מזמורי תהלים

9. קרא תהלים, פרק קכ"ח.

א שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר־יְרָא ה' הַהֶלֶךְ בַּדְּרָכָיו: יִגַּע בְּפִיךָ
 ב כִּי תֹאכַל אֲשֶׁר־יֵד וְטוֹב לָךְ: אֲשַׁתְּךָ וּפְגַפְּנָה פְּרִיָּהּ בִּירְכָתִי בֵּיתְךָ
 ד בְּנִיךָ כִּשְׁתְּלֵי זֵיתִים סְבִיב לְשַׁלְּחָנְךָ: הִנֵּה כִּי־יָבֵן בְּבֶרֶךְ גְּבֹר יִרְא
 ה ה': יְבָרְכֶךָ ה' מִצִּיּוֹן וְרָאָה בְּטוֹב יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ:
 ו וְרָאָה־בָּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

ענה על סעיף א (חובה).

א. על פי המזמור שלפניך, הבא שלושה מאפיינים של האדם המאושר. בסס את דבריך על הכתוב.

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. (1) קרא פסוק ה'.

על פי פסוק זה, הסבר כיצד הברכה הניתנת ליחיד כרוכה גם בגורל הלאומי. (8 נקודות)

(2) קרא פסוק ו'.

על פי פסוק זה, הסבר כיצד הנסיבות הלאומיות הכלליות משפיעות על גורלו של היחיד.

(8 נקודות)

ג. קרא פסוקים ב'-ג' וגם בראשית, פרק ג', פסוקים ט"ז-י"ט.

(1) ציין הבדל אחד בין תיאור יגיע הכפיים של האדם במזמור שלפניך ובין תיאור יגיע הכפיים בבראשית, פרק ג'

והבדל אחד בתיאור האישה בשני כתובים אלה (סך הכול שני הבדלים). בסס את דבריך על הכתוב.

(10 נקודות)

(2) מדוע, לדעתך, יש הבדל בין תיאורים אלה בשני הכתובים? הסבר את דבריך, ובסס אותם על הכתובים.

(6 נקודות)

10. קרא איוב, פרק ל"ח, פסוקים א'-כ"ו.

א וַיַּעַן-הָאֱלֹהִים אֶת-אִיּוֹב
ב מִנְהַסְעָדָה וַיֹּאמֶר: מִי זֶה מוֹחֲשִׁיךְ עֵצָה בְּמַלְיָן בְּלִי-דַעַת: אֲדַר-
ג נָא כַגְבֵר חֲלָצִיךְ וְאֲשַׁאלְךָ וְהוֹדִיעַנִי: אִיפֹה הֵייתָ בִּיסְדֵי-
ד אָרֶץ הַגָּד אֲסִידַעַת בִּינָה: מִי־שָׁם מִמְדִּיָה כִי תִדַע אוֹ מִי
ה נֹטָה עָלֶיךָ קוֹ: עַל-מָה אֲדַנְיָה הִטְבַּעוּ אוֹ מִי־יָרָה אֲבָן
ו פָּנְתָה: בְּרוּי־יָחַד כּוֹכְבֵי בֶקֶר וַיְרִיעוּ כָּל-בְּנֵי אֱלֹהִים: וַיִּסַּךְ
ז בְּדֹלְתַיִם יָם בְּגִיחוֹ מִרְחַם יֵצֵא: בְּשׁוּמֵי עֲנָן לִבְשׂוֹ וְעֶרְפֵּל
ח חֲתַלְתּוּ: וְאֲשַׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי וְאֲשִׁים בְּרִיחַ וּדְלָתַיִם: וְאֹמַר
ט עֲדִיפָה תִבּוֹא וְלֹא תִסְוֶי וּפְאִי־יִשִׁית בְּגֹאוֹן גְּלוּיְךָ: הַמִּימִיךְ
י עֲצִיבֵת בֶּקֶר יִדְעָתָה שָׁחַר מְקוֹמוֹ: לֵאחֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ
יא וַיִּנְעֲרוּ רְשָׁעִים מִמֶּנָּה: תִּתְהַפֵּךְ כַּחֲמַד חוֹתָם וַיִּתִּיצְבוּ כְמוֹ
יב לְבוֹשׁ: וַיִּמְנַע מִרְשָׁעִים אוֹרָם וַיִּדְוַע רָמָה תִּשְׁבֵּר: הַבָּאֵת
יג עַד-נִבְכִי־יָם וּבַחֲקֵר תִּהְיוּם הַתְּהַלְכֹתָ: הַנְּגִלוּ לְךָ שְׁעָרֵי-
יד מוֹת וְשְׁעָרֵי עֲלָמוֹת תִּרְאֶה: הַתְּפַנֵּנֶת עַד-רַחְבֵי־אָרֶץ הַגָּד
יט אֲסִידַעַת כְּלָה: אִי־זָה הַדֶּרֶךְ יִשְׁפֹן-אוֹר וְחֹשֶׁךְ אִי־זָה
כ מקוֹמוֹ: כִּי תִקְחֵנוּ אֶל-גְּבוּלוֹ וְכִי תִבִּין נְתִיבוֹת בֵּיתוֹ: יִדְעָתָה
כא כִּי־אֵז תּוֹלֵד וּמִסְפֵּר יִמִּיךָ רַבִּים: הַבָּאֵת אֶל-אֲעֲרוֹת שֶׁלֵּג
כב וְאוֹעֲרוֹת בְּרָד תִּרְאֶה: אֲשֶׁר־חֲשַׁכְתִּי לְעַת־צֶר לְיוֹם קָרָב
כג וּמִלְחָמָה: אִי־זָה הַדֶּרֶךְ יַחֲלֵק אוֹר יַפְּץ קָדִים עָלֵי־אָרֶץ:
כד מִי־פִלַּג לְשֹׁטֵף תִּעֲלֶה וְהַדֶּרֶךְ לַחֲזוּי קָלוֹת: לְהַמְטִיר עַל-אָרֶץ
כה לֹא־אִישׁ מְדַבֵּר לֹא־אָדָם בּוֹ:

מִן הַסְעָדָה

הַשָּׁחַר

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים א'-ו'.

(1) הבא ראיה אחת מפסוק ב' וראיה אחת מפסוקים ד'-ו' לביקורת של ה' על איוב, והסבר כל אחת מהן.

(8 נקודות)

(2) האם הנאמר בפסוקים א'-ו' מספק לאיוב מענה הולם על טענותיו? נמק את תשובתך, ובסס אותה על הכתוב.

(4 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ג.

ב. קרא פסוקים ז'-י"א.

יש הטוענים כי בפסוקים אלה ה' רומז לאיוב באמצעות תיאור המוגבלות של הים שיכולת האדם מוגבלת.

הבא מן הכתוב שתי דוגמאות, והסבר כיצד הן יכולות לרמוז על מוגבלות האדם.

ג. (1) קרא פסוק א' ופסוקים כ"ב-כ"ה.

יש הטוענים שבאמצעות תיאור תופעות הטבע שבפסוקים אלה, ה' מדגים את כוחו לאיוב.

בסס טענה זו על פסוק א' ועל דוגמה אחת מפסוקים כ"ב-כ"ה. הסבר את דבריך. (8 נקודות)

(2) קרא פסוק כ"ו.

הסבר על פי פסוק זה, מה ה' אומר לאיוב בנוגע למקומו של האדם בעולם. כיצד אמירה זו יכולה להיות

מענה לאיוב על תלונותיו כלפי ה'? (8 נקודות)

פרק רביעי — קטע להבנה ולניתוח (12 נקודות)

ענה על סעיף א חובה (7 נקודות) ועל אחד מן הסעיפים ב-ד (5 נקודות).

11. קרא שמואל א, פרק ד'.

ויהי
א
דְבַר-שְׁמוּאֵל לְכָל-יִשְׂרָאֵל
ב
לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים לְמַלְחָמָה וַיַּחֲנוּ עַל-הָאֲבָן הַעֶזְר וּפְלִשְׁתִּים
חָנוּ בְּאֶפְקִי: וַיַּעֲרְכוּ פְּלִשְׁתִּים לְקִרְאֵת יִשְׂרָאֵל וַתִּטֵּשׁ הַמְּלַחְמָה
וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים וַיָּבֹאוּ בְּמַעֲרֹכָה בַשָּׂדֶה כְּאֲרֻבַּעַת
ג
אַלְפִים אִישׁ: וַיָּבֹא הָעַם אֶל-הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל
לְמָה נִגְפַנּוּ הָיְיָ הַיּוֹם לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים נִקְחָה אֵלֵינוּ מִשְׁלָה אֶת-
ד
אֲרוֹן בְּרִית הָיְיָ וַיָּבֹא בְּקִרְבָּנוּ וַיִּשְׁעֲנוּ מִכֶּף אֲבִיבֵינוּ: וַיִּשְׁלַח
הָעַם שְׁלָה וַיִּשְׁאוּ מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן בְּרִית הָיְיָ צְבָאוֹת יֹשֵׁב
הַכְּרִבִים וְשֵׁם שְׁנֵי בְנֵי-עֲלִי עִם-אֲרוֹן בְּרִית הָאֱלֹהִים חֲפָנִי
ה
וּפִינַחֶם: וַיְהִי כִּבּוֹא אֲרוֹן בְּרִית הָיְיָ אֶל-הַמַּחֲנֶה וַיִּרְעוּ כָּל-
ו
יִשְׂרָאֵל תְּרוּעָה גְדוּלָה וַתֵּהֶם הָאָרֶץ: וַיִּשְׁמְעוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת-
קוֹל הַתְּרוּעָה וַיֹּאמְרוּ מָה קוֹל הַתְּרוּעָה הַגְּדוּלָה הַזֹּאת
ז
בְּמַחֲנֶה הָעֵבְרִים וַיִּרְעוּ כִּי אֲרוֹן הָיְיָ בָּא אֶל-הַמַּחֲנֶה: וַיִּרְאוּ
הַפְּלִשְׁתִּים כִּי אָמְרוּ בָּא אֱלֹהִים אֶל-הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמְרוּ אוֹי לָנוּ
ח
כִּי לֹא הִיְתָה כֹּזֵאת אֶתְמוֹל שְׁלֹשָׁם: אוֹי לָנוּ מִי יַצִּילֵנוּ מִיַּד
הָאֱלֹהִים הָאֲדִירִים הָאֵלֵהָ אֵלֵהֶם הַמְּכִים אֶת-
ט
מִצְרַיִם בְּכָל-מִכָּה בְּמִדְבָּר: הַתְּחַזְּקוּ וְהָיוּ לְאֲנָשִׁים פְּלִשְׁתִּים
פֶּן תַּעֲבֹדוּ לְעֵבְדִים כְּאֲשֶׁר עֲבַדוּ לָכֶם וְהִיְתָם לְאֲנָשִׁים
י
וּנְלַחֲמֵתֶם: וַיִּלַּחֲמוּ פְּלִשְׁתִּים וַיִּנְגַף יִשְׂרָאֵל וַיִּנָּסוּ אִישׁ לְאֹהֲלָיו
וַתְּהִי הַמִּכָּה גְדוּלָה מְאֹד וַיִּפֹּל מִיִּשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אֶלֶף רַגְלָיִם:
יא
וְאֲרוֹן אֱלֹהִים נִלְקַח וְשְׁנֵי בְנֵי-עֲלִי מָתוּ חֲפָנִי וּפִינַחֶם: וַיִּרֶץ
אִישׁ-בְּנֵימָן מִהַמַּעֲרֹכָה וַיָּבֹא שְׁלָה בַיּוֹם הַהוּא וּמְדִיּוֹ קָרְעִים
יב
וְאֲדָמָה עַל-רֹאשׁוֹ: וַיָּבֹא וְהָנָה עָלָי יֹשֵׁב עַל-הַכֶּסֶּף יָךְ דָּרָךְ
מִצִּפָּה כִּי-הָיָה לְבֹו חֶרֶד עַל אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְהָאִישׁ בָּא לְהַגִּיד
יג
בְּעִיר וַתִּזְעַק כָּל-הָעִיר: וַיִּשְׁמַע עָלָי אֶת-קוֹל הַצִּעֲקָה וַיֹּאמֶר
יד
מָה קוֹל הַהִמּוֹן הַזֶּה וְהָאִישׁ מֵהָרַד וַיָּבֹא וַיַּגִּד לְעָלָי: וְעָלָי בֶן-
טו
תִּשְׁעִים וּשְׁמֹנֶה שָׁנָה וְעֵינָיו קָמָה וְלֹא יָכוֹל לְרְאוֹת: וַיֹּאמֶר
טז
הָאִישׁ אֶל-עָלָי אֲנֹכִי הֵבֵא מִן-הַמַּעֲרֹכָה וְאֲנִי מִן-הַמַּעֲרֹכָה

(שים לב: המשך הקטע וסעיפי השאלה בעמוד הבא.)

יז נִסְתִּי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר מֶה־הִיָּה הַדְּבַר בְּנִי: וַיַּעַן הַמַּבְשֵׁר וַיֹּאמֶר
 נִסְ יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְגַם מִגִּפְהַ גְּדוּלָה הִיתָה בְּעַם וְגַם־
 יח שְׁנֵי בְנֵיךָ מָתוּ חֲפָנִי וּפִינָחַס וְאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקַחָהּ: וַיְהִי
 כְּהַזְכִּירוֹ וְאֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל־הַכֶּסֶּא אַחֲרָיִת בְּעַדוֹ
 יד יַד הַשָּׁעַר וַתִּשְׁבֶּר מִפְּרִקְתּוֹ וַיָּמָת כִּי־זָקֵן הָאִישׁ וְכַבֵּד וְהוּא
 יט שָׁפֵט אֶת־יִשְׂרָאֵל אַרְבַּעִים שָׁנָה: וְכִלְתּוֹ אִשְׁת־פִּינָחַס הָרָה
 לָלֶת וַתִּשְׁמַע אֶת־הַשְּׂמוּעָה אֶל־הַלֵּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וּמָת
 כ חֲמִיָּה וְאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתֵּלֶד כִּי־נִהַפְּכוּ עָלֶיהָ צָרִיָּה: וְכַעַת
 מוֹתָהּ וַתִּדְבְּרָנָה הַנְּעֻבוֹת עָלֶיהָ אֶל־הִירָאִי כִּי־בֵן יִלְדֶת וְלֹא
 כא עֲנַתָּה וְלֹא־שָׁתָה לְבָהּ: וַתִּקְרָא לְנֶעֱד אִי כְבוֹד לֵאמֹר גְּלָה
 כְּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל אֶל־הַלֵּקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וְאֶל־חֲמִיָּה וְאִישָׁהּ:
 כב וַתֹּאמֶר גְּלָה כְבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל כִּי נִלְקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים:

ענה על סעיף א (חובה).

א. קרא פסוקים א'-י"א.

על פי פסוקים אלה, נערכו שני קרבות בין ישראל לפלשתים.

(1) מה הייתה התוצאה של הקרב הראשון? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

(2) ציין שתיים מן התוצאות של הקרב השני. בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

ענה על אחד מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים ב'-י"א.

על פי פסוקים אלה נראה שמה שהיה אמור להוביל את בני ישראל לניצחונם, הוביל דווקא לתבוסתם.

הסבר את שני חלקי הקביעה הזאת ובסס אותם על הכתוב.

ג. קרא פסוקים י"ב-י"ח.

(1) ציין שתי מגבלות שהיו לעלי הכוהן, שייטכן שמנעו ממנו לצאת עם הארון לשדה הקרב. (3 נקודות)

(2) כיצד למרות מגבלותיו, ידע עלי מה התרחש בקרב? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ד. קרא פסוקים י"ג-כ"א.

על פי פסוקים אלה, איזו תוצאה מתוצאות הקרב היא החמורה ביותר בעיני שלוש הדמויות הנזכרות בקטע?

נמק את תשובתך ובסס אותה על ראייה אחת לכל אחת מן הדמויות (סך הכול — שלוש ראיות והסברן).

בהצלחה!